

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

**Ahol minden elolvasható,
ami valaha magyar nyelven megjelent**

Látogatás a Széchenyi Könyvtárban

Forrás:

Budapest 1957. XI/8

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

027.1

Hely:

052.11

Idő:

1957. n

Személy:

Helyszám:

Budapest nyomda NV., Közp. városi háza — 1896/50

Szorgalmas tanulás folyik a Széchenyi Könyvtár olvasótermében. A jövő mérnökei, orvosai készülnek a dolgozó nép szolgálatára...

Nyolcvannyolcan ülnek a teremben. Legtöbbjük főiskolás fiatal, de néhány jellegzetes munkásarc, idősebb tanárnő-fej és egy nagybajszú paraszt bácsi is mélyen a könyvek, jegyzetek fölé hajol. „Táblás ház” van, ilyenkor, a késő délutáni órákban a Széchenyi Könyvtár gyakran szűknek bizonyul. A könyvlapozás, ceruza, toll-percegés békés, meghitt zaja, halk léptek, ritkán, halkan váltott suttogó szavak törik csak meg a csendet. Amikor egy-egy percig semmiféle hang sem kél, akkor is „élő” csend ez, mögötte az értelem élénk tevékenysége folyik. A körskörül könyvekkel tapétázott terem, a kellemes meleg, barátságos lámpafény ösztönzi a tanulási, kutatókedvet. Reggel kilenctől este tízig ebben a könyvtárban minden elolvasható, ami valaha magyar nyelven megjelent. (Természetesen idegennyelvű művekben is válogathat).

Napi tizenháromórás közönségszolgálat

A Széchenyi Könyvtár az elmúlt esztendőök során egyre szélesebbre nyitotta kapuit a dolgozók előtt. A felszabadulás előtt ez a könyvtár is, mint általában a könyvtárak, iskolák, a felsőbb fokú tanulás minden lehetősége a kiváltságos osztály műveltségi monopóliumához tartozott. Ha olyasvalaki jött ide, aki nem tartozott a „bennfentesek” közé, a zárkózott, gögös, elérhetetlennek feltüntetett „műveltség” levegőjét érezte. De nem is igen jöhetett el: fél 3-ig tartották nyitva a könyvtárat s ez önmagában bizonyított arra, hogy nem a dolgozó olvasókra számítottak. A könyvtár mai vezetőségének sok nehézséget kellett legyőznie, míg megteremtette a napi tizenháromórás közönségszolgálatot. Hogy csupán egyet említsünk a sok közül: a hatalmas könyvraktár-helyiségekben nem volt bevezetve a villany.

A kiszélesedett olvasó- és kutatótábor igényeinek megfelelően, tavaly

október 31-én termet nyitottak: a folyóirat-olvasót. Itt a közönség a kívánt napilapok, vagy folyóiratok mellett szabadon használhatja az egész magyar sajtó legírásosabb termékeit. Kibővítették és helybeli tanulmányozásra alkalmassá tették a külön zenemű-, színháztörténeti, térkép-, plakát-, nyomtatvány-, kéziratárát és az 1711-ig megjelent műveket magában foglaló régi magyar könyvtárat. Könyvkiállításokat rendeznek és általában a legnagyobb jelentőségű: mindenki számára könnyen hozzáférhetővé, részletezővé és világossá tették a katalógusokat. Az emeleti katalógusteremben képzett könyvtárosok tájékoztatják az érdeklődőket. Készségek és barátságosak valamennyien; pontos, gyors munkájukban a nép művelődésének, kutatóvágyának tisztelete nyilvánul meg.

Minden kérdésre feleletet kap az olvasó

Az egyik könyvtáros előtt fiatal lány áll, kezében notesz, ceruza.

— Hol találok Vajda Jánosról rövid értékelő cikket?

A könyvtáros felüt egy bibliográfiát, perc is alig telik bele, kész a válasz:

— Szabad Nép 1947. 107-es szám, Kis Ujság 1949. 61-es szám, Csillag 1948. 13-as szám... — mondja és még hosszan folytatja a felsorolást.

De akadnak ennél sokkal bonyolultabb, sokkal inkább „szakjellegű” kérdések is. Például: *Mi jelent meg Debrecenben 1883-ban és kik adták ki ezeket a műveket?* A földszinti szak-katalógusszobában erre a kérdésre is választ kap a kutató.

A szépen fejlődő Széchenyi Könyvtár további fejlődése előtt nagy akadály áll: a helyiséghiány. A különböző részlegek összesen száznyolcvannyolc olvasót tudnak egyszerre befogadni, a növekvő igény kielégítésére pedig legalább hatszázra volna szükség. A Széchenyi Könyvtár szívesen látna a mostaninál sokkal nagyobb számú ol-

vasóközönséget, de éppen a helyiség-hiány miatt nem fejthet ki kellő propagandát. Az érdeklődők ismerik a korlátozott lehetőségeket, kevesebben jönnek, mint akiket erre vonz a tudás-szomjuk és még így is naponta ötven-hatvanan kiszorulnak a termékből.

„Itt kapjuk meg a leggyorsabban a könyveket”

Az állandó olvasók háromnegyedrészét egyetemi, főiskolás ifjúság. A folyosón, ahová a dohányosok ki-kijönnek egy cigarettára, fiatal bölcsészhallgatóval beszélünk:

— *Miért nem keresik fel többet az Egyetemi, vagy Fővárosi Könyvtárat? Hiszen ott soha nincs helyszűke, sőt nincsenek is teljesen kihasználva a lehetőségek.*

— *Elsősorban, mert ez az egyetlen jelenléti könyvtár, ahol akármilyen különleges, vagy régi könyvet keresünk, megtaláljuk — hangzik a felelet. — Kölcsönzés nem folyik, tehát nem fordul elő, hogy egy-két hétig várjunk kelljen, amíg a kölcsönvevőtől visszaérkezik az a mű, amelyre éppen szükségünk van. Másodsorban ez a legkellémesebb könyvtár. Itt kapjuk meg leggyorsabban a könyveket.*

Az iskola utáni továbbképzéshez is sok segítséget nyújt a könyvtár. A szakmai tudás állandó továbbfejlesztése elméleti téren éppen úgy, mint a gyakorlatban, jog is, kötelesség is. Sok magasképzettsgű új könyvtárosra van szükség, akik tudják, hogy a dolgozók érdeklődése, szakmája, fejlettségi foka szerint milyen műveket adjanak kezükbe. A kultúrforradalom egyik vívmánya, hogy a könyvtárosi munka ma már külön hivatásnak számít. 1949-ben a budapesti tudományegyetemen könyvtáros-szakot létesítettek. A könyvtáros munkájának megbecsülése csak egyik oldala a könyvtármozgalom kiszélesítésének.

Több ízben felmerült az a gondolat, hogy a kitűnően működő Széchenyi Könyvtárat más épületekkel bővítsék ki. A már meglévő épületek azonban nem alkalmasak a könyvtár raktárainak, olvasótermeinek; anyagrendszerrel helyiségeinek építészeti igényei éppen olyan sajátosak, mint például a színházé. Ötéves terveink gazdagon gondoskodnak a dolgozó nép minden szükségletéről. A Széchenyi Könyvtár is új otthonát kap. Előterveit 1953—1954-ben dolgozzák ki, a második ötéves terv során pedig felépül a tágas, legkorszerűbb eszközökkel felszerelt könyvtár. „Száras” statisztikai adat követeli, hogy a kultúra újabb és újabb erődtítményeit építsük fel: az 1938-as évben 17.000 kötetet forgattak a Széchenyi Könyvtár olvasói, az idei év első tíz hónapjában már 201.000 kötetet vettek kezükbe az új olvasók. Elmi tudunk a szabadsággal, elmi tudunk a kultúra mindanyunk elé táruló bőségével.

(L. A.)